

Q&A Inspiratie- en vragensessie over subsidieregeling Overdracht bodemtaken onder de Omgevingswet van provincie Gelderland (15 juli 2021, 21 september 2021, 25 januari 2022)

Contactpersonen:

Annelies de Graaf – annelies.degraaf@buro38.nl

Henk Driessen – h.driessen@gelderland.nl

Voor vragen over de regeling provincieloket@gelderland.nl

Informatie over de subsidieregeling is te vinden op de website van provincie Gelderland:

<https://www.gelderland.nl/Subsidies/Overdracht-bodemtaken-onder-de-Omgevingswet>

Goed om te weten als je de Q&A doorneemt:

De vragen en antwoorden van de sessies van 15 juli en 21 september 2021 lees je in het zwart.

[De aanvullingen vanuit de sessie op 25 januari 2022 lees je in het blauw.](#)

I. Doel van de subsidieregeling

1. Een impuls aan gemeenten om het nieuwe denken en doen dat nodig is voor de bodemtaken onder de Omgevingswet – zowel wat betreft bodemverontreiniging als wat betreft duurzaam gebruik van de bodem en ondergrond voor maatschappelijke opgaven – op gang te brengen.

II. Voorwaarden en indieningsvereisten

2. De voorwaarde is dat de gesubsidieerde activiteiten binnen 1 jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet afgerond moeten zijn, dus vooralsnog [1 oktober 2023 of 1 januari 2024 \(op 1 februari 2022 is bekend gemaakt dat de inwerkingtreding is uitgesteld naar 1 oktober 2022 of 1 januari 2023\)](#). Verlenging van deze periode is niet wenselijk, omdat het doel van de subsidieregeling is om juist nu, nu de Omgevingswet er aan komt, een impuls te geven aan de implementatie (zie 1).

3. In de voorstellen kunnen processtappen of producten beschreven worden. Van processtappen is op voorhand meestal niet te zeggen welke vervolgactiviteiten/producten in vervolg daarop opgesteld zullen worden. In die situatie hoeft niet vastgelegd te worden welke producten ontwikkeld zullen worden. Het is ook niet nodig om een deel van de processtappen al uit te voeren vóór het opstellen van het voorstel.

[In het aanvraagformulier is ruimte voor een korte omschrijving van processtappen of producten \(enkele alinea's\). Een uitgebreider van plan van aanpak kan worden bijgevoegd, maar dat is niet verplicht. Het plan van aanpak kan ook na de indiening van de aanvraag van de subsidieregeling verder worden uitgewerkt. Het is wel verstandig om een concreet plan van aanpak te hebben, zodat de middelen ook echt voor de overdracht van bodemtaken onder de Omgevingswet worden ingezet en te voorkomen dat ze wegvloeien naar de algemene middelen.](#)

Voorbeelden van processtappen voor betrekken van bodem en ondergrond bij de energietransitie zijn:
* workshops bij de gemeente(n) over de rol van bodem en ondergrond in de energietransitie.
* ontwikkelen ambities en regels en onderliggende instrumenten voor bodem en ondergrond in de energietransitie voor in omgevingsvisie en omgevingsplan.

4. Samenwerking wordt aangemoedigd, dat voorkomt dat alle gemeenten zelf het wiel uit gaan vinden. Als een er een gezamenlijk voorstel van een aantal gemeenten (bijvoorbeeld een regio) is, kan iedere gemeente hetzelfde voorstel indienen, en in de aanvraag aangeven voor welk % van de kosten men de aanvraag namens de betreffende gemeente doet.
Bijvoorbeeld: Er is een gezamenlijk voorstel van vier gemeenten. De totale kosten worden geraamd op € 200.000,-. Iedere gemeente dient het gezamenlijke voorstel in, en vraagt voor 25 % van de totale kosten subsidie aan (€ 50.000,- per gemeente).
5. Er kan volstaan worden met een grove raming van de kosten. Er hoeven geen offertes ten grondslag aan de kostenraming te liggen. Tijdens de uitvoering is het toegestaan om te schuiven in de kosten tussen verschillende posten van de kostenraming. Als je achteraf maar kunt verantwoorden dat de subsidiegelden geheel zijn ingezet voor activiteiten die passen binnen het doel van de subsidieregeling.
6. Als je voor de activiteiten die je nu voorziet om op te pakken vanuit deze subsidieregeling, niet het hele bedrag van € 50.000 verwacht nodig te hebben, maar bijvoorbeeld € 30.000,-, raam de kosten voor de voorziene activiteiten dan ruimer, en vraag daarvoor nu de totale € 50.000 aan. Er zal genoeg op het pad komen waarvoor je de middelen kunt inzetten, passend binnen de subsidieregeling (zie ook punt 5).
7. De subsidie kan niet ingezet worden voor bekostiging van inhuur voor reguliere bodemtaken. De subsidie kan wel ingezet worden om zaken voor de implementatie voor bodem onder de Omgevingswet voor te bereiden. [Ook de uren van de gemeente en OD benodigd voor overleg te voorbereiding en implementatie hiervan, mogen worden opgevoerd als kosten.](#)
8. [Het is goed denkbaar om een post 'onvoorzien' te ramen, voor benodigde bodemactiviteiten die nu nog niet zijn te voorzien en nog na de inwerkingtreding van de Omgevingswet 'oppoppen'. Zorg er daarbij wel voor dat het subsidiegeld hiervoor gelabeld is, zodat het wel beschikbaar blijft voor bodem. Zie ook punt 3.](#)
9. [De uitbesteding van de werkzaamheden door gemeenten moet voldoen aan de aanbestedingsregels van de gemeente zelf. De provinciale aanbestedingsregels zijn niet van toepassing.](#)
10. [De provinciale accountant zal mogelijk steekproefsgewijs controleren op de verantwoording van de besteding van de subsidiegelden door de gemeenten.](#)
11. [De verantwoording achteraf bestaat uit het delen van de uit gevoerde acties en ervaringen rond de overdracht van bodemtaken via het Gelders Ondergrond Overleg \(GOO\). Via het GOO start de provincie een jaar na invoering van de Omgevingswet een evaluatieproject. Hiermee brengen we in beeld of overdracht is gelukt. Dit is een kwalitatieve evaluatie.](#)

III. Ideeën die goed passen binnen de regeling, omdat deze betrekking hebben op bodemtaken onder de Omgevingswet

Ontsluiting data bodemverontreiniging

Tip: Voor onderstaande activiteiten wordt bij voorkeur de provinciale subsidieregeling ‘Bodemgegevens op orde’ gebruikt (€ 7.500 per gemeente).

12. Doorontwikkelen BIS voor loketfunctie OW: koppelen bodemrapporten (OVIJ).
Voorbeelden: Van de aanwezigen gaven Peter Bouter van Gemeenten Arnhem en Ingrid van den Burg van OD Rivierenland aan dat dit ben hen al gerealiseerd is. Zij zijn bereid om hier uitleg over te geven aan andere gemeenten en omgevingsdiensten.
13. Optimaliseren van het bodeminformatiesysteem, bijvoorbeeld: invoer actualiseren, scripts laten maken om invoer bij te stellen, rapporten digitaliseren en koppelen.
14. BIS koppelen met bedrijvenbestand (ODR).
15. BIS uitbreiden met data over asbestwegen (ODNV).
Tip: zoek goed uit wat er al aan informatie is, zodat je geen dubbel werk doet.

Omgevingsplan en omgevingsvisie

16. Regels uit onlangs herziene bodembeheernota vertalen naar teksten voor omgevingsvisie en omgevingsplan (Gemeente Aalten, samen met 9 andere gemeenten, [Regio Arnhem](#)).
De oproep is om daarbij zowel binnen de regio's als binnen de provincie waar mogelijk te streven naar uniformiteit in regels. De werkgroep voorbeeldregels bereidt hiervoor een set regels voor. Verwacht wordt dat deze regels eind maart 2022 met het GOO worden gedeeld.
17. Ontwikkelen kaart voor onder het omgevingsplan op basis waarvan vrijstelling voor bodemonderzoek kan worden verleend, onder voorwaarde dat uit historisch onderzoek blijkt dat de locatie onverdacht is (Regio Arnhem).
18. Laten uitvoeren van bodemonderzoek om bodemambities te bepalen.
19. Gemeentelijke regels bodem (bv. voor bodemonderzoek (waar wel en niet nodig i.v.m. verdenking voor bodemverontreiniging, Rhenen, 1Stroom), sanering, bodemenergie, beschermen doorboren kleilagen in kwetsbare gebieden) voorbereiden, inclusief daarbij horende kaarten voor in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Verbreiding: bodem en ondergrond/natuurlijk systeem betrekken bij maatschappelijke opgaven [waarbij bodem en ondergrond een rol spelen \(zoals gezonde leefomgeving, klimaatadaptatie, energietransitie, biodiversiteit, circulaire economie\)](#)

20. Communicatie over het belang van het natuurlijk systeem in maatschappelijke opgaven.
Onder meer door toepassen van de beschikbare kaarten/atlas over bodem en ondergrond binnen de

gemeentelijke organisatie bij ruimtelijke ontwikkelingen. (Gemeente Nunspeet, Gemeente Putten, Gemeente Montferland - als vervolg op de snelkookpanssessie 'bodem in zicht' waarvoor Montferland een voorstel heeft ingediend bij het GOO september jl.).

Tip: Het ervaring opdoen met het toepassen van de bodematlas / themakaarten over bodem en ondergrond voor projecten of opgaven met betrokkenen binnen de gemeenten zou in een snelkookpanssessie kunnen plaatsvinden. Het aanbod hiervoor is op 15 juli 2021 rondgemaild. Noot: De sluitingsdatum (15 september 2021) voor het indienen van voorstellen is inmiddels verstreken.

21. Verkennen landelijke voorbeelden van visies, aanpak en tools voor het betrekken van bodem en ondergrond bij maatschappelijke opgaven (OVIJ).

Tip 1: Bodemplus heeft een zoekmachine voor het zoeken van instrumenten en documentatie rond duurzaam gebruik van de ondergrond, bodem(beheer), klimaatadaptatie, stedelijke (her)ontwikkeling, waterbeheer en gebiedsontwikkeling. Zie www.bodemvizier.nl.

Tip 2: Vermijd dat je heel veel tijd in inventarisaties investeert. Het is effectiever om de beschikbare tijd en middelen te investeren in gesprekken met collega's van andere disciplines binnen de gemeente en omgevingsdienst om bewustwording te creëren over het belang van het vroeg betrekken van natuurlijk systeem bij ruimtelijke opgaven, de kansen die dit biedt en de problemen die je daarmee voorkomt. Start daarmee voor een concreet project/opgave/casus. Vanuit dat bewustzijn kun je samen bepalen wat er nodig is om dit verder te brengen in de organisatie. Dan kun je altijd nog zoeken naar welke tools hier in den lande al voor beschikbaar zijn.

Tip 3. Kijk ook naar de impact van de middelen (€ 50 k per gemeente)! Soms is het beter om eerst te investeren in draagvlak en kennis binnen de gemeentelijke organisatie. Als gevolg daarvan kan het makkelijker worden om je rol op te pakken en je taken uit te voeren of te beleggen.

22. Benoemen van de rol van bodem en ondergrond met de opgaven in de omgevingsvisie. Daarbij de stadsgenese en het gedachtengoed van het project VONDST (erfgoed en cultuurhistorie inzetten voor nieuwe verbinding tussen verleden en heden vanuit systeembenadering, voortbordurend op de stadsgenese) vertalen naar inrichtingsprincipes op wijkniveau. Daarbij ook de benodigde informatie over de ondergrond digitaal ontsluiten (Gemeente Nijmegen).

23. Verkennen nut en noodzaak van een regionale grondbank en opstellen van een plan van aanpak daarvoor, zodat grond hoogwaardig op korte afstand kan worden hergebruikt. Dit om te ondervangen dat hergebruik niet lukt omdat de uitvoering van projecten niet op elkaar is af te stemmen in de tijd (Gemeente Nijmegen). Hier kunnen ook grondstromen van particulieren bij worden betrokken. Daarbij ook de mogelijkheid van inzet van een grondstromencoördinator bekijken (Gemeente Ede in het kader van stimulering van de circulaire economie, Regio De Vallei).

Vorbereiden interne processen

24. Het voorbereiden van de interne processen, bijvoorbeeld:

- * voor de nieuwe VTH-taken bodem die de omgevingsdiensten gaan uitvoeren onder de Omgevingswet, [inclusief cultuurverandering voor \(integraal\) werken in de geest van de Omgevingswet](#);
- * voor het betrekken van de ondergrond bij gemeentelijke afwegingen en planvoorbereiding;
- * voorbereiding van de inrichting van een helpdesk voor bodemvragen bij de omgevingsdienst.

IV. Ideeën die niet goed passen binnen de regeling, omdat deze ‘bestaand beleid’ betreffen, en geen betrekking hebben op implementatie van de Omgevingswet. Deze activiteiten kunnen als ze gemeenteverstijgend zijn mogelijk in GOO-verband opgepakt worden:

25. Het fenomeen van verhoogde gehalten metalen (o.a. arseen) in het grondwater is aan de orde rond de flanken van de Veluwe. Het uitgevoerde onderzoek geeft aan dat je geen voorspellingen kunt doen over de hoogte van de gehalten in tijd en plaats.
Een mogelijke vervolgstap is om beleidsregels te maken voor hoe er mee om te gaan als bij bodemonderzoeken in het gebied verhoogde gehalten aan metalen worden aangetoond.
26. Bodembeheer gemeentelijke wegbermen: ontwikkelen van een [gemeentelijke](#) bodemkwaliteitskaart en bodembeheernota voor vereenvoudigen van hergebruik van bermgrond bij gemeentelijke wegen. Provincie Gelderland gebruikt de bodemkwaliteitsdata van wegbermen langs provinciale wegbermen die in Squit iBis zijn opgenomen om de V&G-klasse in het kader van de arbeidsomstandigheden te bepalen. Mogelijk kunnen ook de [gemeentelijke](#) wegbermen bij dit projectidee worden betrokken. [Als gemotiveerd kan worden dat deze kaart nodig is ter voorbereiding op de regels in het omgevingsplan, is het te verdedigen dat zo'n gemeentelijke kaart en plan wel passend zijn onder de subsidieregeling.](#)
27. [Voor het opstellen van een regels voor een interferentiegebied voor bodemenergiesystemen geldt hetzelfde als voor een kaart en beleid voor gemeentelijke wegbermen. Dit is feitelijk bestaand beleid. Maar als gemotiveerd kan worden dat deze kaart nodig is ter voorbereiding op de regels in het omgevingsplan, is het te verdedigen dat zo'n gemeentelijke kaart en plan wel passend zijn onder de subsidieregeling.](#)
28. De provincie gaat drinkwaterreserveringsgebieden (ASV) aanwijzen en daar beschermingsbeleid voor vaststellen. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de regels voor grondverzet in deze gebieden. Mogelijk moeten gemeenten met drinkwaterreserveringsgebieden de Nota bodembeheer hierop aanpassen.
29. Laten uitvoeren van bodemonderzoek, bijvoorbeeld om meer zicht te krijgen op de benodigde nazorg voor voormalige stortplaatsen.
30. Laten uitvoeren van sonderingen, om te voorbereiding van gebiedsontwikkelingen, de draagvlak van de bodem in kaart te brengen.
31. In kaart brengen van de risico's van achtergebleven ontplofbare oorlogsexplosieven (OO) in de (water)bodem.
Hiervoor is een landelijke subsidieregeling beschikbaar, [waarbij geen stapeling met andere subsidies mag plaatsvinden.](#)
32. Op 18 november 2021 is een GOO-special over dit onderwerp georganiseerd, waarbij is verkend in hoeverre samenwerking bij het opstellen en actualiseren van risicokaarten OO gewenst is. [Onder leiding van het GOO zijn tot nu 5 producten gemaakt: 1\) een handelingskader voor gemeenten die geen kaart hebben, 2\) een programma van eisen voor het laten maken van een kaart, 3\) een globale verwachtingenkaart voor OO voor heel Gelderland en 4\) een notitie met argumenten \(ten behoeve van het voorbereiden van een raadsbesluit\) om een dergelijke kaart al of niet gezamenlijk te laten maken. Al deze documenten zijn via de website van het GOO gepubliceerd. Als 5^e product is een](#)

kostenraming gemaakt voor die gemeenten die nog geen kaart hebben met daarin de financiële voordelen voor een gezamenlijke aanpak. De kostenraming is op te vragen bij Peter van Mullekom, thematrekker van Bodem uitvoering en beleid.

[De presentaties, opname en QenA van de special van 18 november 2021 en de producten die het GOO heeft gemaakt zijn te vinden op de website van het GOO.](#)

In januari-februari 2022 worden alle gemeenten die nog geen verwachtingenkaart hebben door het GOO benaderd om gezamenlijk hierin op te trekken. Gemeenten die belangstelling hebben om mee te doen kunnen zich ook bij hem aanmelden, via peter.vanmullekom@stantec.com.

IV. Ideeën die niet goed passen binnen de regeling omdat deze in landelijk verband worden opgepakt:

33. Meldingsformulieren voorbereiden. Hier zal landelijk in worden voorzien via het DSO, vergelijkbaar aan huidige applicaties OLO en AIM.
34. Algemene communicatie over bodemregels onder de OW, bijvoorbeeld informatie voor op de website van de omgevingsdienst.
Hier wordt via diverse landelijke kanalen in voorzien, bijvoorbeeld:
 - * www.iplo.nl (de Bodemplus-website wordt hierin geïntegreerd);
 - * www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl;
 - * [Bodembreed Academie](#), online-cursus voor uitvoerende bedrijven (loonwerkers, aannemers) is in voorbereiding (verwacht begin 2022).

V. Overig

35. De informatie van alle opdrachten die zijn uitgevoerd in het kader van de warme overdracht is te vinden op de GOO-pagina op [Geldernet](#).
36. Er is nu veel aanbod vanuit de provincie, het GOO, en landelijke programma's zoals Bodembeheer van de Toekomst, het Expertise Centrum Ontploffbare Oorlogsresten, etc.
Het GOO zorgt voor afstemming met landelijke initiatieven zodat we geen zaken dubbel doen. Het GOO zal een overzicht delen van alle lopende initiatieven.
37. Er is behoefte aan inzicht in de geldstromen voor bodem onder de Omgevingswet. De gesprekken hierover op landelijk bestuurlijk niveau tussen het rijk en de koepels verlopen zeer moeizaam. Hierdoor is er nu nog geen zicht op de middelen die gemeenten gaan krijgen voor uitvoering van bodemtaken onder de Omgevingswet. Om hiervan op de hoogte te blijven wordt geadviseerd om je aan te melden voor de Werkgroep Bodem van VNG (VNG WEB) via forum.helpdesk@vng.nl (staat zowel open voor gemeenten als voor omgevingsdiensten).
38. Gemeenten en omgevingsdiensten ontdekken soms nog locaties die dubbel zijn ingevoerd in Squit Ibis. Dit mag eigenlijk niet meer voorkomen. Als je dit tegenkomt graag contact opnemen met Roxit en de provincie, dan wordt dit opgelost.
Hier hoeft de subsidieregeling niet voor gebruikt te worden.

V. Vervolgafspraken

Goedgekeurde subsidieaanvragen zullen gedeeld worden via Geldernet, [mits de indienende gemeente daar toestemming voor heeft gegeven bij het indienen van de aanvraag](#). Tot nu toe zijn er 3 aanvragen

gedaan: door Gemeente Overbetuwe, Gemeente Apeldoorn en Gemeente Voorst. De laatste twee gemeenten hebben samen met Gemeente Epe en Brummen een plan van aanpak opgesteld, onder regie van de OVIJ. OVIJ heeft dit plan van aanpak gedeeld met alle omgevingsdiensten. Het GOO zal vragen of de onderliggende plannen van aanpak binnen het GOO gedeeld kunnen worden.

Provincie Gelderland is met de waterschappen aan het kijken naar het toetsingskader voor verplaatsing van verontreinigingen bij onttrekkingen. Gemeenten hebben mogelijk ambities daarvoor, bijvoorbeeld om zuiveringskosten bij bronneringen te voorkomen. Daarvoor kan gedacht worden aan instellen van gebiedsgericht beheer voor ontwikkelingsgebieden waar dit een rol kan spelen. Gemeenten bij wie dit speelt worden opgeroepen om hiervoor contact op te nemen met Martien Bult van Provincie Gelderland (m.bult@gelderland.nl).

Aandachtspunt zijn de zware metalen (arseen, zink) die van nature voorkomen in het grondwater rond de Veluwe. Onderzoek heeft aangetoond dat de concentraties in de tijd sterk variëren. Tot op heden wordt er niets mee gedaan als er verhoogde concentraties worden aangetoond en er geen menselijke bron aanwezig is. Een uniforme en goed geborgde aanpak is gewenst. Om de mogelijkheden te verkennen wordt een overleg geregeld met Remi Verburg, Martien Bult en Peter van Mullekom namens het GOO.